N°. 100. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag 27 Junij.

De Engelsche Chartisten (1).

Als een overgangs-punt van oud tot nieuw in Groot-Britanje mag men den onafhankelijkheids-oorlog der Vereenigde Staten beschouwen. De gebeurtenissen in Amerika stonden zoo naauw in verband met hetgeen later in Frankrijk voorviel, dat zich haar zamenhang bijna laat individualiseren en personifiëren in LA FAYETTE, den zoogenaamden man der beide wereld-deelen. Uit den onafhankelijkheids-krijg en de oorlogen tegen Frankrijk ontwikkelde zich voor Engeland de nationale schuld, en met dezelve een kunstmatige toestand, die de geldmagt tot steun, en gevolgelijk, in zekeren zin, tot doel van den staat maakte. De magt der Tories, des grondadels, werd daardoor naar de tweede plaats verwezen, en voorwaardelijk, van onvoorwaardelijk die zij was. Alzoo werd Engeland in eene nieuwe ontwikkelings-periode gestuwd, die thans vrij duidelijk voor oogen ligt; en het nieuwe tijdperk begint, gelijk gezegd is, met den onafhankelijkheids-krijg der Vereenigde Staten. Deze omwending van belangen ging gepaard met eene daaraan beantwoordende hervorming van denkbeelden. De denkbeelden, die in Amerika aangenomen en in praktijk gebragt werden, waren eigenlijk niets nieuws. Amerika regeerde zich naar oud Engelsche begrippen, en terwijl men deze bestreed, erlangden zij verhoogde en zigtbare werkelijkheid. Evenmin werden er in Engeland zelf nieuwe denkbeelden uit Amerika ingevoerd; de gebeurtenissen aldaar frischten slechts de herinnering van het oorspronkelijke, oude op. Het begin der beweging in Engeland kan almede geïndividualiseerd worden in den majoor CARTWRIGHT. Toen de majoor CARTWRIGHT last ontving om zich met zijn regiment naar Amerika in te schepen, trad hij uit het leger. Zijne handelwijze baarde opzien en hij verdedigde ze met zijne pen. Volgens hem, hadden de Amerikanen regt; en waarom? Omdat, gelijk hij aantoonde, de regten, waarop zij aanspraak maakten, eigenlijk de door de staatsregeling gevestigde eigendommelijke regten des Engelschmans waren. De schriften van CARTWRIGHT, zijn bekend vlugschrift, waarmede hij begon, en zijn grooter werk »Constitution of England« worden nog steeds gelezen, en men zal [illegible] van aanzien vinden, die niet volkomen [illegible] zijn met CARTWRIGHT's denkbeelden. CARTWRIGHT was [illegible], en den [illegible] stand droeg hij ook in de staatkunde over. De noodwendige hervorming moest door wapengeweld worden bewerkstelligd; hij was voor het moderne Engeland de eigenlijke profeet der »physical force.«

Opgewekt door CARTWRIGHT's denkbeelden en naar verwezenlijking strevende, vormde er zich te Londen spoedig een genootschap hetwelk zich den naam gaf van »the London corresponding society,« en hetwelk bestond uit eenige arbeiders en kleine ambachtslieden. De kleermaker PLACE, toenmaals eene gewone handwerksman, behoorde tot de ijverigste medeleden, en men kan hem den veteraan der bewegingspartij noemen. Nevens dit populaire genootschap vormde er zich een gelijkzinnig uit de hoogere standen en de rijke klasse. De in Frankrijk uitgebarsten revolutie schrikte ze echter af, en het genootschap ging uiteen. Intusschen verbreidden zich de nieuwe denkbeelden snel genoeg, en PITT achtte eene afleiding naar buiten noodwendig. CASTLEREAGH daarentegen greep ze regtstreeks aan: en versterkte ze in plaats van ze te onderdrukken. De gisting nam toe onder de repressie, en in weerwil van de bekende six acts, die der regering alle mogelijke materiële onderdrukkingsmiddelen ter beschikking stelden. De reformbill [illegible] nieuwe denkbeelden, de Tories stonden verlaten aan de eene zijde en de geheele natie aan de andere.

Sedert de reformbill heeft er echter eene nog merkwaardiger gebeurtenis plaats gegrepen: de vorming van eenen vierden stand uit den tiers état, de arbeiders als politieke magt. De nieuwe denkbeelden verbreidden zich onder het volk, en gevolgelijk onder de arbeidslieden, hoewel, dit valt niet te ontkennen, in geringer graad. Ten gevolge der veranderde omstandigheden, welke door de toenemende staatsschuld en de daarmede vergezeld gaande toeneming van kapitaal en handel aangebragt werden, begon de toestand der arbeidslieden allengs drukkend te worden, en werkelijk bemerkt men sinds den aanvang dezer eeuw eene in het oog loopende vermeerdering der zoogenaamde trades unions. De arbeiders schreven den drukkenden toestand aan hunne meesters toe, en tegen deze trachtten zij zich te verweren door onderling verstand. Van staatkundigen aard waren deze vereenigingen niet, en de politiek was zelfs over het algemeen [illegible] uitgesloten en beboet. Intusschen werd hierdoor het [illegible] vereenigingen (associations) onder dien stand verbreid. Bij de [illegible] bewegingen [illegible]

beweging, die de reformbill voorafging, traden echter de meesters zelven als politieke predikers op: zij riepen hunne arbeiders zaam, versterkten hunne hartstogten, en verkondigden hun uitdrukkelijk, dat met de reformbill voor hen, de arbeidslieden, ook een gunstiger toestand aanbreken zou. De reformbill ging door, en de toestand der arbeiders bleef dezelfde. Nu hebben zij zich op zich zelven georganiseerd, en de strijd is niet meer tusschen hen en hunne meesters, een maatschappelijke, — zij verlangen politieke regten, het is een politieke strijd geworden. Een op zich zelf staand voorval, merkwaardig, maar van weinig invloed, is, in de vorige periode, de zamenzwering van THISTLEWOOD en zijne medestanders. Van veel meer beteekenis is het gebeurde met de Dorchestersche arbeiders, die getransporteerd werden; eene gebeurtenis, die, naar men weet, na de reformbill plaats had en onder een Whig-ministerie. De arbeiders-vereenigingen hadden zeer toegenomen, en de Whigs beproefden geweld; tot voorbeeld wilde men eene proef nemen in het kleine Dorchester. De proef viel slecht uit. De gansche klasse der arbeidslieden vond zich daardoor gekrenkt, en men zag de bekende processie waarbij de arbeiders eene petitie naar het ministerie bragten en afgewezen werden. Toenmaals gold het nog steeds eenen strijd tusschen meesters en arbeiders, het was nog een maatschappelijke strijd. Ongeveer honderd duizend personen namen er deel aan dien optogt; zonder geweld te plegen, trokken zij rustig door de straten en gingen even vreedzaam uiteen. Maar voor de eerste maal hadden zij hunne magt leeren kennen, zij hadden ontwaard dat hun aantal groot is, het grootste in vergelijking met de andere klassen der maatschappij. »Wij willen voor ons zelven handelen,« die gedachte moest zich hun terstond na den optogt opdringen. De periode, waarin de arbeidslieden zich allengs tot eenen politiken stand vormden, valt in de laatste vijf jaren. De ambachts-vereenigingen, die vroeger niets van de staatkunde wilden weten, sluiten zich achtereenvolgens aan de Chartisten aan.

Als men met aandacht op de geschiedenis der vijf laatste jaren terug ziet, kan men de gedachte aan eene hoogere verborgene leiding schier niet van zich weren. Wie de personen zijn, zou misschien moeijelijk aan te toonen wezen; echter zou de schijnbare werkeloosheid van ROEBUCK kunnen verleiden om te gelooven dat hij tot die personen behoort. In alle geval laat zich een zeker verstand in den loop der gebeurtenissen niet miskennen. De eerste levendige beweging was tegen de zegelbelasting op de dagbladen gerigt; — hierin, dit lijdt geen twijfel, had ROEBUCK de hand. Ongezegelde dagbladen werden in menigte uitgegeven, en de drukkers wisten de wet behendig te ontduiken. De beweging werd zoo [illegible], dat binnen twee jaren de zegelbelasting verminderd worden moest. [illegible] ontstond de working-men association. LOVETT stond in verstandhouding met PLACE, en in het lokaal des genootschap hield de overste THOMPSON voorlezingen. Ook eene verstandhouding met de beschaafde klassen valt niet te ontkennen; de jongere BEAUMONT en anderen moeten, naar men zegt, geldelijke bijdragen hebben geleverd; doch het genootschap zelf bepaalde als grondstelling, dat slechts wezenlijke arbeiders werkelijke leden van hetzelve zijn zouden. In dit genootschap vestigde men een middelpunt, hetwelk binnen vrij korten tijd stralen in de hoofdstad en over de provincie schoot. De Engelsche arbeidslieden vormen thans een geducht ligchaam, met staatkundige doeleinden, die in het volks-charter uitgedrukt zijn. Zoo wel deze overigens als de nationale petitie, werden geredigeerd door lieden, welke geen arbeiders waren. Onder degenen die daaraan deel namen, noemt men bekende leden van het parlement.

(Het slot hierna.)

TURKIJE.

Konstantinopel, 5 junij. De tijding, dat Nuri-effendi aan den Franschen gezant zou hebben verklaard, dat Hafiz-pacha last had om terug te trekken, bevestigt zich niet. De Turksche minister schijnt slechts te hebben aangeduid, dat dit bevel zou gegeven worden. Doch tot nog toe is dit niet gebeurd, en men houdt zich hoe langer hoe meer overtuigd dat de Porte, inzonderheid tegenover Frankrijk, als Mehemed-Ali's vriend, tijd winnen wil. Jegens lord Ponsonby, die naauwelijks verbergen kan hoe gewenscht hem Mehemed-Ali's val zijn zou, is de Porte reeds opregter. (Köln. [illegible])

Weenen, 17 junij. De laatste hier aangekomen post uit Konstantinopel brengt nog niets beslissends omtrent den stand van zaken aan de [illegible] grenzen, doch meldt dat het leger van den grooten heer [illegible] sche beweging voortgezet [illegible]

— Het Journal de Smyrne [illegible] vreedzaam. Het besteedt de helft van [illegible] Frankrijks bin-

landsche aangelegenheden; de ministeriële crisis wordt er in betreurd, over haar ontstaan en gevolgen uitgewijd, doch omtrent de Syrische zaken niets nieuws medegedeeld.

— De gevolmagtigden van Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Rusland hebben eene conferencie gehad met de Porte, waarin men beraadslaagd heeft omtrent de vijandige houding tusschen *Mahmoud* en *Mehemed-Ali*. De gevolmagtigden poogden nogmaals hunne vredelievende vermaningen ingang te doen vinden, doch konden niet meer uitwerken, dan dat de Porte hare vroegere verklaring herhaalde, namelijk, dat zij hare troepen terug trekken zou, zoodra het Egyptische leger naar het binnenste van Syrië zou zijn verlegd. De sultan wil dus van geene toegevendheid hooren, hij neemt veeleer maatregelen, welke toonen dat hij het op het uiterste wil laten aankomen. Onder anderen werden er, in weerwil van alle vermaningen van lord *Ponsonby* en admiraal *Roussin*, weder 10,000 man naar Syrië ingescheept. Dit transport is voor eenige dagen onder zeil gegaan. (*Allg. Zeit.*)

RUSLAND en POLEN.

Bij gelegenheid dat HH. MM. de keizer en de keizerin benevens prinses *Maria* onlangs met heerlijk weder uitgereden waren, werden zij door een onweder overvallen; herhaalde donderslagen maakten de paarden schuw, en het ligte rijtuig werd door hen met eene ontzettende snelheid voortgesleept. Gelukkig waren er zes officieren in de nabijheid, welke met levensgevaar de paarden terughielden. (*Allg. Zeit.*)

Warschau, *10 junij*. De jonge lieden, die wegens verspreiding van St. Simonistische gevoelens, geregtelijk vervolgd werden, zijn thans ten getale van 40 veroordeeld tot strafdienst in de Kaukasische districten; men had een zachter vonnis verwacht, daar hunne pogingen niet regtstreeks politiek waren. (*Allg. Zeit.*)

DUITSCHLAND.

Uit verscheidene Duitsche plaatsen wordt gewag gemaakt van hevige onweders, welke er dezer dagen vielen. Zoo sloeg onder anderen, den 19den, te Bulken, het weerlicht op drie plaatsen in.

— Uit Kassel wordt aan de *Hannov. Zeit.* geschreven, dat de beroeping van den heer *Hassenpflug*, tot civielen gouverneur van Luxemburg, zeer onverwacht gekomen is. Hij werd per estafette naar 's Gravenhage ontboden; zijn traktement bedraagt niet, gelijk gemeld is, 7000 Hollandsche guldens, maar 22,000 franken.

Darmstad, *18 junij*. Het ontwerp van een strafwetboek voor het groothertogdom Hessen, hetwelk den 22sten april aan de kamer aangeboden werd, is thans hier in druk verkrijgbaar gesteld. De doodstraf is behouden, echter zonder scherping, en in zeer weinige gevallen. Met de levenslange gevangenis gaat de burgerlijke dood niet gepaard. Er zijn drie soorten van gevangenisstraf aangenomen: gevangenis, verbeterhuis en tuchthuis. De tuchthuisstraf staat niet alleen op misdaden van de zwaarste soort, maar ook op de zoodanige die uit laaghartigheid en verdorvenheid voortvloeijen. De zelfverdediging is in het ontwerp meer dan in andere ontwerpen en wetboeken begunstigd. Het veroorlooft bijzonder geweld, als eene onregtmatige aanranding door geene hulp der overheid af te weren is. (Hoogst billijke en toch hoogst zeldzame bepaling.) (*Allg. Zeit.*)

Stuttgart 22 junij. In de kamer der afgevaardigden heeft de presiderende minister aangekondigd, dat Z. M. de koning de gelukwenschen der standen, bij gelegenheid des huwelijks der prinses *Sophie*, genadigst en minzaamst aangenomen heeft, en dat hoogstdezelve zijne genadigste welwillendheid jegens de standen, ook door het uitbrengen van een toast op hun welzijn, aan het trouwmaal heeft te kennen gegeven. (*Köln. Zeit.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, *16 junij*. De opening der keizer *Ferdinands*-noordbaan tot naar Brunn (40 mijlen) is voorloopig op den 29sten junij bepaald. Aan den weg van Weenen naar Raab wordt voortdurend met den meesten ijver gewerkt. (*N. C.*)

ENGELAND.

[illegible] De bank van Engeland heeft eergisteren bekend gemaakt, [illegible] voortaan $5\frac{1}{2}$ pCt zal zijn, en dat er geen andere beleeningen of voorschotten gegeven zullen worden, dan alleen op goede wisselbrieven; Exchequer-bills, India-bonds en andere goede effecten zijn dus uitgesloten.

Londen, *22 junij*. Het lagerhuis heeft eergisteren en gisteren belangrijke zittingen gehouden. In de eerste daarvan is, op aandrang der [illegible] houdende partij, op nieuw over de wet op het bestuur van Jamaica gestemd, die in de vorige week met eene meerderheid van twee en dertig stemmen was aangenomen, maar in een oogenblik dat vele leden niet meer tegenwoordig waren. Thans is, nadat sir *R. Peel*, de heer *Hume* en anderen zich weder tegen het ontwerp verklaard hadden, de stemming minder gunstig voor de ministers uitgevallen, daar de wet met eene meerderheid van slechts tien stemmen is doorgegaan.

Vervolgens zijn de discussiën over de wet op de nationale opvoeding hervat, en hebben verscheiden sprekers nog dien avond voor en tegen het woord gevoerd. Gisteren is het eindelijk tot eene stemming gekomen, en is het ontwerp met de onbeduidende meerderheid van slechts vijf stemmen aangenomen.

FRANKRIJK.

Parijs, *23 junij*. Ter naauwernood is de crisis, waaraan Frankrijk gedurende verschillende maanden was prijs gegeven, en die zich eindelijk in eenen opstand oploste, eenigermate geweken, of nieuwe verwikkelingen, schijnen het tegenwoordige kabinet op eenen lossen voet te zullen brengen. Niet alleen, dat de in hechtenisneming van den bekenden *Martin Bernard*, een der hoofden van het revolutionaire genootschap der jaargetijden, belangrijke ontdekkingen nopens den aard en de strekking van de woelingen dier partijen heeft aan het licht gebragt, zoodat de openbare behandeling voor het hof der pairs van het staatkundig regtsgeding, betrekkelijk het jongste oproer, daardoor tot later heeft moeten uitgesteld worden, maar spreekt men bij voortduring van wijzingen in het nieuwe ministerie. De beide elementen, het linker-centrum en de overblijfselen der zoogenaamde 22, die daarvan den grondslag uitmaken, schijnen niet langer met elkander in vrede te kunnen blijven. De heer *Guizot* moet veel kans hebben, om in de plaats van den maarschalk *Soult* de portefeuille van buitenlandsche zaken te [illegible] verandering in den geest der doctrinairen zoude plaats hebben. Wat hiervan [illegible] zoo veel is zeker, dat de heer *Guizot* in de bureaux van de kamer der afgevaardigden bepaald heeft aangedrongen op een naauwgezet onderzoek van de Oostersche aangelegenheden, hetgeen niet weinig strekt om de taak der tegenwoordige bewindslieden te vermoeijelijken; en veel duidt aan dat men den tusschentijd van de ophanden zijnde sluiting der kamers tot hare wederbijeenroeping in het najaar wil ten nutte maken, om het linker-centrum uit het bestuur te verwijderen.

— Het Parijsche dagblad *l'Univers* zegt eene staatkundige tijding van het hoogste gewigt te hebben vernomen, namelijk: dat Frankrijk, Engeland, Oostenrijk en Rusland zouden besloten hebben, eerlang eene conferencie daar te stellen, tot regeling der Oostersche aangelegenheden. De plaats, waar deze vierschaar zal zitting houden, is nog niet bepaald; maar men gelooft, dat zij te Londen zal bijeen komen.

— Van de Spaansche grenzen wordt dd. 19 dezer het volgende gemeld: Een zoo even uit het hoofdkwartier van den pretendent aangekomen persoon verhaalt mij, dat, ten gevolge van een onderhoud tusschen *Espartero* en *Maroto*, een wapenstilstand voor den tijd van drie maanden is tot stand gekomen.

BELGIE.

Brussel, *23 junij*. De *Independant* zegt in staat te zijn, op de stelligste wijze te kunnen tegenspreken, het berigt van het *Journal du Commerce d'Anvers* (zie den *Avondbode* van [illegible]) als zoude er te Venlo eene botsing tusschen de inwoners en de Belgische troepen zoude hebben plaats gehad.

— De ontruiming der vesting Venlo heeft den 21sten dezer ten 4 ure des morgens plaats gevonden; terstond daarna heeft de burgerwacht de dienst op zich genomen tot op de aankomst van Hollandsche troepen, welke den 22sten zullen binnenrukken. De Belgische troepen, die in de stad lagen, hebben zich naar het kamp van Beverloo begeven.

Brussel, *24 junij*. Uit Venlo schrijft men: — Den 22sten dezer, ten een ure des namiddags, zijn twee Nederlandsche bataljons van de [illegible] afdeeling infanterie alhier binnen gekomen. Een escadron huzaren en eene batterij artillerie worden tegen morgen verwacht, om het garnizoen voltallig te maken. Tot op dit oogenblik, 6 ure des avonds, is er nog geene proclamatie afgekondigd. Dit zal waarschijnlijk eerst plaats hebben na de komst van den luitenant-generaal *van der Capellen*, die, als commissaris van den koning der Nederlanden, alhier zal komen. Alvorens deze stad binnen te trekken, is aan de Nederlandsche troepen eene dagorde voorgelezen, waarbij hun wordt aanbevolen de strengste krijgstucht in acht te nemen, en met de bewoners in vrede te leven.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, *25 junij*. Volgens ministeriële aanschrijving [illegible] 1°. julij aanstaande onderscheidene bezuinigingen [illegible] 2°. Ophouding van de buitengewone [illegible] ingedeeld zijn; 3°. het verwijderen der [illegible] oplegggen, in een der magazijnen van oorlog, van de caissons, die aan het leger te velde toegevoegd zijn.

— Naar wij vernemen houdt de bekende architect *Zocher* zich thans onledig met het vervaardigen van een geheel nieuw plan voor eene beurs in deze hoofdstad. Het is bereids bekend, dat onlangs door den R. A. raad besloten is, de nieuwe beurs niet op het emplacement der oude op te rigten; voor alsnog is het onzeker waar en wanneer met den wederopbouw een aanvang zal worden gemaakt.

— Uit eenen staat, geannexeerd aan het verslag van het armwezen over 1837, blijkt, dat hier te lande op ultimo december 1837, 31 werkplaatsen van liefdadigheid aanwezig waren, als 3 in de provincie Gelderland, te Arnhem, Zutphen en Bergh; 6 in Noord-Holland, als 1 te Amsterdam, 2 te Edam, 1 te Medemblik, 1 te Schagen en 1 te Zuid-Scharwoude; 5 in Zuid-Holland, als te 's Gravenhage, Delft, Schiedam, Vlaardingen en Sommelsdijk; 3 in Zeeland, als 2 te Middelburg en 1 te Zierikzee; 7 in

Friesland, als te Leeuwarden, Harlingen, Workum, Hindelopen, Joure, en 2 te Sneek; 4 in Overijssel, als te Zwolle, Deventer, Kampen en Oldenzaal, en 3 te Groningen, als te Winschoten, Nieuw-Pekel-A en Noordbroek.

Het getal der ten behoeve dezer instellingen werkende personen heeft over dit jaar bedragen 5,685, waarvan 832 tevens in de instellingen gehuisvest en gevoed, en 4,853 alleen in dezelve of aan hunne woningen werkende.

De gezamenlijke uitgaven hebben bedragen eene somma van *f* 350,926,38, en de middelen, waardoor in die uitgaven is voorzien, *f* 352,275,87.

Utrecht, 24 *junij*. Gisteren zijn alhier aangekomen in het *Hôtel des Pays-Bas* de heeren *G. G. Clifford*, *Noël Simons* en *Baud*, commissarissen voor de Belgische afrekeningen, en van de Belgische zijde de heeren *J. Fallon*, *C. Liedtz*, *A. Dujardin* en *Nayant*, laatstgemelde als secretaris, welke hun intrek hebben genomen in *Bellevue*, op het Vreeburg. Heden morgen 12 ure hebben heeren commissarissen, in het daartoe gereed gemaakt lokaal, hunne eerste voorloopige bijeenkomst gehad en hunne werkzaamheden aangevangen.

Maastricht, 22 *junij*. Heden heeft de in bezitneming van het Nederlandsche gedeelte van Limburg door de daartoe benoemde koninklijke commissarissen, de staatsraden *Gericke van Herwijnen* en *Borret*, plaats gehad.

Maastricht, 23 *junij*. Men ziet tegen morgen de komst te gemoet van heeren commissarissen, die zich, naar aanleiding van art. 6 § 2 van het traktaat, tot het regelen der delimitatie, van weerszijde te Maastricht moeten vereenigen; het zijn voor de Nederlanden de heer *van Hooft*, generaal der genie, als voorzitter, de heer *Goedkoop*, hoofd-ingenieur van den waterstaat, *Kerens de Wolfrath*, districts- en militie-commissaris van Maastricht, *Wurtz*, districts-commissaris te Luxemburg, en *Tack*, ingenieur van den waterstaat aldaar, als leden, en de luitenant der genie *de la Porte*, als secretaris; van de zijde van België wacht men voor het oogenblik alleen den generaal *Prisse*.

De directeur van het postkantoor heeft doen bekend maken, dat, van heden af, tusschen Maastricht, Sittard, Roermonde en Venlo de directe postdienst is hersteld; eerstdaags zal zulks ook het geval zijn tusschen Holland en de geheele Nederlandsche provincie Limburg.

Mengelwerk.

Het Oosten.

MAHMOUD EN MEHEMED-ALI.

(*Vervolg van No.* 96.)

Frankrijk en Engeland derhalve, hebben zich [illegible] der kampen [illegible] boven van W[illegible] hem weerloos aan [illegible] 1833, door eenen indringer, dien het zoo gemakkelijk bedwingen kon, vertreden liet, dreef hem in de armen van den Czar. Frankrijk maakte in zeker opzigt het traktaat van Adrianopel onvermijdelijk, Engeland dat van Unkiar-Skelessi.

Echter heeft de onderkoning zijn werk nog niet voltooid. Hij is eerzuchtig genoeg om het te willen bekroonen, door wettige onafhankelijkheid en erfelijkheid. Het verdrag van Koniah opende het derde tijdperk van zijn staatkundig leven. De magt, welke hij grondde, wil hij onbedreigd bezitten en onverminderd achterlaten aan zijnen zoon. Ziedaar het doel zijner pogingen. De Porte, van hare zijde, heeft ook hartstogten te bevredigen, zij heeft beschamende nederlagen te wreken, het verdrag van Koniah te verscheuren, Syrië terug te erlangen; ook zij zal niet ontwapenen alvorens haren haat te hebben gekoeld, hare verloren provinciën te hebben hernomen, en het werk van den onderkoning te hebben vernield.

Oneenig omtrent het Turksche vraagstuk, zijn de groote Europische hoven het niet minder omtrent het Egyptische.

Rusland heeft een blijkbaar belang om te verhoeden dat de twee mededingers zich niet verzoenen. Hunne inspanningen zijn deszelfs vreugde, omdat zij Turkije's uitputting voltooijen, en het afleiden van een niet minder ernstig gevaar, hetwelk het den sultan ten Noorden bereidt.

Alle belangen, even als alle sympathiën van Frankrijk trekken het naar Egypte. Het is niet te berekenen wat dat land aan rijkdom en welvaart [illegible], indien het, bij gebrek van materiëel bezit, aan Frankrijk [illegible] wierd door den drievoudigen band van commerciële, politieke en [illegible] gemeenschap. Schier alle voortbrengselen der keerkringlanden, [illegible] indigo, suikerriet, koffij, wierook groeijen aan de oevers van den Nijl [illegible] de planten van Europa. Alle grondslagen van eenen grooten [illegible] gevestigd op ware wederkeerigheid, bestaan tusschen de twee landen. [illegible] dus het eene voor het andere eene ruime en rijke markt [illegible] aan Frankrijk zijne natuurlijke voortbrengselen verkoopen [illegible] de talrijke verscheidenheden nemen der Fransche industrie. [illegible] steunpunt zou het Frankrijk van onzaggelijke [illegible] tot uitbreiding der bezittingen in Afrika, hetzij [illegible] in het oosten en in de Middellandsche zee. Onder het [illegible] bescherming en welvaart, zou het Frankrijk al de voordeelen der schoonste kolonie opleveren zonder derzelver bezwaren. MEHEMED-ALI heeft, misschien zonder het zelf te weten, de grondslagen gelegd van een Arabisch rijk. Dit te beschermen, te verdedigen, is het belang van Frankrijk. Even veel als Oostenrijk, en meer dan Engeland, lijdt Frankrijk bij het fiskale en uitzuigende stelsel van den pacha. Frankrijk moet pogen hem te doen afzien van geweldadigheden en knevelarijen, die zijn volk neerdrukken en rooijen en den handel benadeelen; maar Frankrijk moet niet gedoogen dat de staat, dien hij stichtte, geofferd worde aan de wraakzucht der Porte.

Terwijl Frankrijks belangen het naar MEHEMED-ALI trekken, verwijderen die van Engeland het van denzelven. Het is Turkije, welks bedreigd bestaan zijne zorgen wekt, welks zwakheid zijne wanhoop uitmaakt, welk het magt het tot allen prijs zou willen herstellen, welks toekomst verzekeren. Uit dit oogpunt beanstigt en vertoornt het zich over den naijver, die MAHMOUD en MEHEMED-ALI tegen elkander in het harnas jaagt. Britanje moet trachten zijne fouten te herstellen, om de positie der Porte te vereenvoudigen, om deszelfs aandacht en deszelfs strijdkrachten van den Taurus, waar zij zich bepalen, te rigten op den Donau, welke zij schijnt uit het oog te verliezen, en waar hare wezenlijke gevaren broeden.

Eene duurzame verzoening tusschen den sultan en den onderkoning zou vooralsnog zoo niet onmogelijk, althans zeer moeijelijk wezen: haat, gekrenkte trotschheid, zucht om Syrië te herkrijgen doen bij MAHMOUD alle andere overwegingen zwijgen, en hij zal zich slechts diegene in de armen werpen, die hem wreken wil. Rusland, dat zijne hartstogten vleit, dat hem buiten twijfel deszelfs steun belooft tegen mogelijke nederlagen, oefent invloed, beheerscht. Engeland ziet zich genoodzaakt dezelfde verlokkingen te bezigen, en dit verklaart, hoe het, in zijn ongeduld om de Porte aan Rusland te ontnemen, zich maar al te geneigd toont om haar den onderkoning te offeren. Door overigens de partij der Porte tegen Egypte op te vatten, gehoorzaamt Britanje niet alleen aan de noodwendigheden des oogenbliks, — het volgt slechts de helling waar zijne toekomstige belangen het trekken. Het moet levendig wenschen de communicatiën te herstellen die voorheen Indië met Europa verbonden, over de Zwarte zee en de vallei van den Nijl; het moet wenschen dat de revolutie in het handelsverkeer van Azië onder zijnen invloed en ten zijnen voordeele geschiede. Egypte wierd dan in het oosten de groote stapelplaats zijner waren van alle soort en allen oorsprong. Het heerschte alsdan zonder mededinging op al de markten van Afrika, van Arabië, van Perzië, van Syrië en van Griekenland. Maar zal die groote verandering plaats grijpen, zoo moet zijn invloed te Caïro uitsluitend heerschen, zoo moet Egypte het geheel ten dienste staan, zoo moet het gebouw, door MEHEMED-ALI opgetrokken, van top tot grondslag worden omgehaald. In MEHEMEDS handen, levert de Egyptische grond thans bij menigte het meerendeel der producten van Indië. Hierom vooral verdient MEHEMED-ALI'S werk de bescherming van Frankrijk, alsmede die van Oostenrijk, wier zuidelijke provinciën eenen aanzienlijken handel met Egypte drijven. Maar bij Engeland is deze verandering van kultuur [illegible]. Meester van onmetelijke landen in beide Indiën, [illegible] Egypte, als land van kolonisatie [illegible] waarde bezitten. De voorwaarden van een [illegible] tusschen de twee landen ontbreken volstrekt. Moge het werk van MEHEMED-ALI instorten, en ten gevolge der wanorde, op die instorting te volgen, Engeland vaster voet nemen aan den Nijl, zoo al niet met zijne legers, althans met zijnen staatkundigen invloed en zijne kantoren, — zoo zouden al de nieuwe verbeteringen verdwijnen; de bevolking zou weder vervallen in hare luiheid en zorgeloosheid; de kultuur van kantoen, van indigo en van suiker zou worden opgegeven voor die van granen, welke minder moeite kosten; alsdan zou het land alle commerciële voordeelen voor Frankrijk verliezen, en uit den Franschen kring in den Engelschen overgaan.

Men moet het zich dus niet ontveinzen, de omhaling der magt van MEHEMED-ALI zou Engeland [illegible] in het Oosten uit te breiden. Vandaar het traktaat, hetwelk het den 16den augustus 1838 met de Porte heeft gesloten tot afschaffing der monopoliën in het geheele Ottomannische rijk, Egypte en Syrië daarin begrepen. Al de kracht van den onderkoning steunt op het monopolie. Hem te vragen dat hij het late varen, is hem zijnen ondergang vragen, is wanorde en verwarring brengen in zijn bestuur, is zijne marine en zijne troepen ontwapenen. De Porte had geene andere gedachte toen zij het verdrag aanging. Niet onwaarschijnlijk is het, dat ook Engeland iets meer beoogde dan de bescherming van zijnen handel in den Levant; dat het namelijk niet ongezind was om de magt van den pacha te ondermijnen, ja zelfs hem aan den sultan op te offeren. De laatste bemagtiging der Engelschen van Aden, hetwelk den ingang der Roode zee beheerscht, vergeleken met het verdrag omtrent de afschaffing der monopoliën, — geeft dit geen inzigt in hunne verdere plannen op Egypte? — Frankrijk is ook tot het traktaat van 16 augustus toegetreden, maar vermoedelijk zag het daarin slechts een middel om de belangen van zijnen handel te beschermen en den pacha te doen [illegible] blik eindelijk was gekomen om zijn fiscale stelsel [illegible] andere berekeningen te beramen dan die, waarvan [illegible] verregaand misbruik maakte.

(*Het slot hierna.*)

Waterhoogte te Arnhem.

Den 25 Junij 2 El 4 Palm 2 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 3 D.
Den 26 Junij 2 El 4 Palm 2 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Heden overleed mijn geliefde eenige Zoon, WIJNANDUS DIEDERIKUS HENDRIKUS, in den ouderdom van ruim 29 jaren, diep betreurd door mij en zijne beide Zusters.

Zalt-Bommel, den 19den Junij 1839. J. H. SCHUIJMER, Jr.

† † † Op Dingsdag den 2den Julij 1839, des voormiddags ten tien ure, zullen, ten huize van den Kastelein D. E. R. K-SEN, te Lent, in het openbaar, voor de tweede maal geveild en finaal verkocht worden, de ONGERADE GOEDEREN ... en thans verhoogd als volgt:

Onder Bemmel:

1°. De uitgestrekte en rentgevende BOUWHOF, *Grondsteins-Bouwing*, op f 11,400.
2°. *De Kleine Ossenkamp*, op » 1,000.
3°. *De Groote Ossenkamp*, op » 1,050.
Massa van 1, 2 en 3, op » 19,100.

Onder Elst:

4°. *De Peppelweide*, op » 2,600.
5°. *De Binnenkamp*, op » 1,940.
6°. *De Tinnegieter*, op » 1,300.
Massa der bovenstaande zes perceelen, op » 27,900.

Onder Huissen:

7°. *De Waxtweide*, op » 7,100.

Onder Oeffelt:

8°. *De Geistersche Tiend*, op » 6,500.

Alle bij vroegere bekendmakingen in deze Courant en aangeplakte biljetten breeder omschreven.

Meerdere inlichtingen over dezelve, benevens ... te bekomen bij de Heeren ... te Arnhem, en J. PELGRIM, te Huissen, terwijl ten kantore van laatstgemelden ... nader op deze goederen zal kunnen gehoogd worden.

† † † De Notaris COLENBRANDER, te Nijkerk, zal op den 2den Julij 1839, des voormiddags om 11 ure, in het Logement *de Gouden Leeuw* aldaar, finaal verkoopen: De HOOI- en WEILANDEN, in den Arkemheenschen Polder onder *Nijkerk*, en den BOOMGAARD, te *Nijkerk* aan den Brink gelegen; breeder bij biljetten omschreven, en ingezet als volgt:

No. 1. de *Overhaken*, op f 2,200.
» 2. de *Overhaken*, op » 1,800.
» 1 en 2 in Massa, op » 4,250.
» 3. *Brandsland*, op » 2,250.
» 4. *Brandsland*, op » 2,150.
» 5. de *Werft*, op » 2,351.
» 3, 4 en 5 in één Blok, op » 7,000.
» 6. *Steenlermaat*, op » 2,380.
» 7. *Polder*, op » 2,250.
» 6 en 7 in één Blok, op » 4,625.
» 3 tot met 7 in Massa » 11,700.
» 8. de *Boomgaard*, op » 1,400.

Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar ten kantore van genoemden Notaris.

... zal, namens den Heer ... op dag, ... 102 Perceelen ... breeder bij biljetten omschreven.

§ † † De Notaris KOLFSCHOTEN ... zal, op Dingsdag den 2den Julij 1839, des voormiddags 11 ure, ten verzoeke van JAN ... in Wijk F, No. 181, op de Beek, te *Arnhem*, publiek verkoopen: Eenig HUISRAAD, *zes* BEDDEN MET TOEBEHOOR, WOLLEN en KATOENEN DEKENS, LINNEN en TAFELGOED, benevens eenig GOUD en ZILVER.

Alles twee uur voor den verkoop te zien.

TE HUUR:

aan de Steenstraat te *Arnhem*, eene WONING. — Adres bij den Mr. Smid VAN INGEN.

† § † Bij toeval te Huur, *drie* BEHANGEN en GEMEUBILEERDE KAMERS, in het Dorp *Dieren*, bij particuliere lieden, geschikt voor Zomer- en Winter-verblijf. — Te bevragen bij *G. HUPKES*, Logementhouder aldaar. Brieven franco.

§ † † Op een Landgoed in *Gelderland*, verlangt men, met 1°. Augustus, eenen ongehuwden KOETSIER, die reeds vroeger als zoodanig heeft gediend en tevens geschikt is, om een gedeelte van het Huiswerk te verrigten; — voorts eenen TUINKNECHT, in het Snoeijen en Broeijen ervaren. — Adres, onder Letter F, bij den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT* te *Arnhem*. *Brieven franco.*

† § † De Ondergeteekenden adverteeren, dat de NIEUWE COUPONS bij de RUSSISCHE OBLIGATIEN der Negotiatie van 1828, op den 1sten Julij door de Heeren *HOPE EN COMP.* uitgegeven wordende, zij zich van heden af belasten met de bezorging daarvan. — Voorts ... aan de HOUDERS DER WEENER-BANK OBLIGATIEN ... Nieuwe Coupons daarbij ...

Arnhem, den 25sten Junij 1839.

E. C. ENGELBERTS EN COMP., *Commissionairs in Effecten.*

VERSCHE MINERAAL-WATEREN,

waarbij, onder meer anderen, HEPPINGER en KISSINGER (*Ravozzi*) waarvan het eerste zich, zoo door zijnen lekkeren smaak, als goedkoopen prijs, aanbeveelt, zijn te bekomen bij *D'ARNAUD GERKENS*, te *Arnhem*.

25 PCT. ONDER DEN GEWONEN AANBESTEDINGSPRIJS,

en allerlaatste aankondiging.

Door de veelvuldige bestellingen zal het DEPOT VAN GEMAAKTE KLEEDEREN van *D. MARCHAND*, Kleermaker te *Amsterdam*, uiterlijk tot en met Maandag den 1sten Julij, ten huize van *J. ROBERT* gevestigd blijven; zullende ... voorzien zijn van ZOMERJASSEN, à f 6 en hooger, dito PANTALONS van f 3,75, en VESTEN van f 2,45, alle vaste kleuren.

† † † † Op algemeen verlangen verzoek, der H. H. Leden van de Groote Societeit, zullen zich de Heeren

A. RHODE, *L. JANIN*, *J. WEISS*, *F. DEROSSI*, } *Allen Zangers der Dusseldorpsche Opera*,

aanstaanden Donderdag, des avonds ten 8 ure, op de Bovenzaal voor de *tweede maal* doen hooren.

De Entrée voor eenen Heer f 0,50.
Voor iedere Dame » 0,25.

Er zal eene Inteekenings-Lijst op de Leestafel geplaatst zijn.

De Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

1.

VOORLEZINGEN OVER DE UITERLIJKE KANSELWELSPREKENDHEID, volgens **Jo. Lodew. Ewald**, door **J. Clarisse.**

(*nieuwe overgewerkte uitgave.*)

De prijs is ...

2.

VERZAMELING DER JAARLIJKSCHE VERSLAGEN OMTRENT DEN STAAT DER PROVINCIEN AAN DE **Heeren Staten**, DOOR DERZELVER GEDEPUTEERDEN IN 1838.

Prijs, op velijn papier, in karton f 2,50.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.